

Yallig'lanishga qarshi vositalar ta'siri .

Siyob Abu Ali ibn Sino nomidagi

Jamoat salomatligi texnikumi

SHARAFIDDINOVA MASHXURA ALOVATDINOVNA

BEGMATOVA MALOXAT AKBAROVNA

KARIMOVA YULDUZ MAMADALIYEVNA

Annatatsiya : Nosteroid yallig'lanishga qarshi dorilar (NSAIDlar) antipyretik, yallig'lanishga qarshi va og'riq qoldiruvchi vositalar sifatida foydalanish uchun FDA tomonidan tasdiqlangan dori sinfidir. Ushbu ta'sirlar NSAIDlarni mushak og'rig'i, dismenoreya, artrit holatlari, pireksiya, podagra, migrenlarni davolash uchun foydali qiladi va ba'zi o'tkir travma holatlarida opioidlarni saqlovchi vositalar sifatida ishlataladi.

Abstract: Nonsteroidal anti-inflammatory drugs (NSAIDs) are a class of drugs approved by the FDA for use as antipyretic, anti-inflammatory, and analgesic agents. These effects make NSAIDs useful for the treatment of muscle pain, dysmenorrhea, arthritic conditions, pyrexia, gout, migraines, and are used as opioid-sparing agents in some acute trauma situations.

Аннотация: Нестероидные противовоспалительные препараты (НПВП) — это класс препаратов, одобренных FDA для использования в качестве жаропонижающих, противовоспалительных и анальгетических средств. Эти эффекты делают НПВП полезными для лечения мышечной боли, дисменореи, артритных состояний, лихорадки, подагры, мигрени и используются в качестве опиоидсберегающих средств в некоторых острый травматических ситуациях.

Kirish. NSAIDlar (nonsteroid yallig'lanishga qarshi dorilar) yallig'lanishni, og'riqni va isitmani kamaytiradigan dorilar. NSAIDlarning ko'plab turlari mavjud, jumladan, retseptsiz va retsept bo'yicha. Tibbiyot xodimlari ularni bosh og'rig'i va tish og'rig'idan tortib artrit va mushaklarning qattiqligigacha bo'lgan keng qamrovli simptomlarni davolash uchun foydalanadilar.

Asosiy qism . Siz NSAIDlarni bir nechta shakllarda sotib olishingiz mumkin, jumladan:

- Tabletkalar yoki kapsulalar.
- Suyuqlik.
- Jel va kremlar.
- Suppozitorialar.

Umumiy retseptsiz kuchli NSAIDlar quyidagilarni o'z ichiga oladi:

- Aspirin (Bayer®, Sent-Jozef®).
- Ibuprofen (Motrin®, Advil®).
- Naproksen natriy (Aleve®).

Eng keng tarqalgan retsept bo'yicha kuchli NSAIDlardan ba'zilari:

- Celecoxib (Celebrex®).
- Diklofenak (Voltaren®).
- Fenoprofen (Nalfon®).
- Indometazin (Indocin®).
- Ketorolak (Toradol®).

Tibbiyot xodimlari NSAIDlarni davolash uchun foydalanadilar:

- Mushak og'rig'i.
- Artrit.
- Tendonit.
- Orqa og'rig'i.
- Bursit.
- Tish og'rig'i.
- Menstrüel kramplar.

NSAIDlar tanangizni yallig'lanishga olib keladigan ba'zi kimyoviy moddalarni ishlab chiqarishni to'xtatadi. NSAIDlar kortikosteroidlar kabi steroid yon ta'sirisiz

ishlaydi. Steroidlar kortizonga o'xshash sintetik dorilar, tabiiy ravishda paydo bo'ladijan gormon. Kortizon singari, NSAIDlar og'riq va yallig'lanishni kamaytiradi.

Retseptsiz NSAIDni isitma uchun uch kundan ortiq va og'riq uchun 10 kundan ortiq foydalanmang, agar provayderingiz buni yaxshi deb aytmasa. Retseptsiz NSAIDlar og'riqni yo'qotish uchun yaxshi ishlaydi, ammo siz ularni faqat qisqa muddatda ishlatishingiz kerak. Agar provayderingiz uzoq vaqt davomida NSAIDLarni qabul qilishga ruxsat bersa, siz oshqozon og'rig'i yoki oshqozon yonishi kabi zararli yon ta'sirlarni kuzatib borishingiz kerak. Agar sizda nojo'ya ta'sirlar paydo bo'lsa, provayderingiz muqobil davolanishni tavsiya qilishi mumkin.

Ba'zi odamlar NSAIDLarni qabul qilish natijasida oshqozon yarasi paydo bo'ladi. Oshqozon yarasi xavfini kamaytirish uchun har doim NSAIDLarni ovqat bilan birga oling (afzalroq, to'liq ovqat).

NSAIDLar simptomlarni bartaraf etishda samarali bo'lsa-da, ular tanangizni davolashga yordam bermaydi. Aslida, tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, bu dorilar tanangizning tabiiy shifo jarayonini sekinlashtirishi mumkin. Tibbiy yordam ko'rsatuvchi provayder NSAIDLarni qo'llashning xavf-xatarlari va afzalliklarini ko'rib chiqishga va sizga mos keladigan davolanishni topishga yordam beradi. Agar siz homilador bo'lsangiz yoki homilador bo'lishni rejalashtirmoqchi bo'lsangiz, NSAIDLarni qabul qilmasligingiz kerak. Bundan tashqari, agar quyidagi holatlardan biri sizga tegishli bo'lsa, NSAIDLarni qabul qilishdan oldin provayderingiz bilan maslahatlashing:

- Virusli infektsiyalari bo'lgan bolalar va o'smirlar (isitma bilan yoki isitmasiz) aspirin yoki aspirin o'z ichiga olgan mahsulotlarni Reye sindromi (miya va jigarga ta'sir qilishi mumkin bo'lgan noyob, ammo o'limli kasallik) xavfi tufayli qabul qilmasliklari kerak.
- Yaqinlashib kelayotgan jarrohlik amaliyoti, shu jumladan og'iz bo'shlig'i jarrohligi bo'lganlar.
- Har kuni spirtli ichimliklarni o'z ichiga olgan ichimliklar iste'mol qiladigan odamlar.

- Aspirin qabul qilganda yomonlashadigan astma.
- Agar siz 65 yoki undan katta bo'lsangiz.

Agar siz NSAIDlarning katta dozalarini qabul qilsangiz yoki ularni uzoq vaqt qabul qilsangiz, nojo'ya ta'sirlarni rivojlanishi mumkin. Ba'zi nojo'ya ta'sirlar engil va o'tib ketadi, boshqalari esa jiddiyroq va tibbiy yordamga muhtoj. Tibbiy yordam ko'rsatuvchi provayderingiz buni buyurmasa, quyidagilarni qabul qilmang:

- Retseptsiz NSAIDlar bilan retseptsiz NSAIDlar.
- Bir nechta retseptsiz NSAIDlar.
- NSAIDlarning tavsiya etilgan dozasidan ko'proq.

Xulosa . Orqangiz og'riganida, boshingiz og'riyapti, artrit kuchayadi yoki siz isitmani his qilsangiz, NSAID sizga kerakli yordamni berishi mumkin. To'g'ri ishlataliganda ular xavfsizdir. Ammo ma'lum bir sog'lig'ingiz bo'lsa, ularni qabul qilish yaxshi fikr emas. NSAIDlar siz uchun to'g'ri yoki yo'qligini tibbiy yordam ko'rsatuvchi provayderingizdan so'rang.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. American Academy of Family Physicians. Pain Relievers: Understanding Your OTC Options . Last reviewed 4/2022. Accessed 7/24/2023.
2. American College of Gastroenterology. Common GI Problems in Women: The Dangers of Aspirin and NSAIDs . Accessed 7/24/2023.
3. U.S. Food and Drug Administration. FDA Drug Safety Communication: FDA strengthens warning that non-aspirin nonsteroidal anti-inflammatory drugs (NSAIDs) can cause heart attacks or strokes . Last reviewed 2/26/2018. Accessed 7/24/2023.
4. U.S. Food and Drug Administration. Health Hints: Use Caution with Pain Relievers . Last reviewed 12/7/2015. Accessed 7/24/2023.
5. U.S. National Library of Medicine. Pain Relievers Last review not listed. Accessed 7/24/2023.